

Examenreglement

Schooljaar 2022-2023 vmbo, havo en vwo
Stichting Onderwijs Midden-Limburg

Het Examenreglement vmbo, havo en vwo van Stichting Onderwijs Midden-Limburg is gebaseerd op de Wet Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020) en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Het examenreglement kan worden geraadpleegd op internet op www.soml.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk I Algemene bepalingen	5
Artikel 1. Begripsbepalingen.....	5
Artikel 2. Toelating tot het eindexamen.....	7
Artikel 3. Afnemen eindexamen	7
Artikel 3a. De examensecretaris	7
Artikel 4. Indeling eindexamen; profielwerkstuk.....	7
Artikel 5. Onregelmatigheden.....	7
Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen	8
Artikel 7. Examenprogramma.....	8
Artikel 8. Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten	8
Artikel 12. Eindexamen vwo (gymnasium)	8
Artikel 13. Eindexamen havo.	9
Artikel 14. Vrijstelling vwo of havo wegens vervangend of extra vak.....	9
Artikel 22. Eindexamen vmbo theoretische leerweg	9
Artikel 23. Eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg	10
Artikel 24. Eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg.....	10
Artikel 25. Eindexamen vmbo gemengde leerweg.....	11
Artikel 26. Vrijstelling vmbo wegens vervangend of extra vak	11
Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen	12
Afdeling 1. De examenregeling	12
Artikel 31. Examenreglement	12
Artikel 31a. Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud.....	12
Artikel 31b. Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling.....	12
Artikel 31c. Programma van toetsing en afsluiting: wijziging	13
Afdeling 2. Schoolexamen.....	13
Artikel 32. Schoolexamen.....	13
Artikel 33. Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen	13
Artikel 35. Beoordeling schoolexamen.....	13
Artikel 35b1. Herexamen schoolexamen vmbo.....	14
Artikel 35c. Examendossier.....	14
Afdeling 3. De examencommissie	14
Artikel 35d. De benoeming en samenstelling van de examencommissie.....	14
Artikel 35e. De taken en bevoegdheden van de examencommissie	14
Hoofdstuk IV Centraal examen	15
Artikel 36. Gecommitteerden.....	15

Artikel 37. Tijdvakken en afneming centraal examen	15
Artikel 37a. Centraal examen in eerder leerjaar.....	15
Artikel 38. Opgave kandidaten centraal examen	15
Artikel 40. Regels omtrent het centraal examen	15
Artikel 41. Beoordeling centraal examen	16
Artikel 41a. Beoordeling centraal examen cspe.....	16
Artikel 42. Vaststelling score en cijfer centraal examen.....	16
Artikel 43. Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	17
Artikel 44. Onvoorziene omstandigheden centraal examen	17
Artikel 45. Verhinderung centraal examen	17
Hoofdstuk V. Uitslag, herkansing en diplomering.....	17
Artikel 47. Eindcijfer eindexamen	17
Artikel 48. Vaststelling uitslag.....	17
Artikel 49. Uitslag eindexamen leerwegen vmbo	17
Artikel 50. Uitslag eindexamen vwo en havo	18
Artikel 51. Herkansing centraal examen	19
Artikel 51a. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	19
Artikel 52. Diploma en cijferlijst	19
Artikel 52a. Voorschriften judicium cum laude	21
Artikel 52b. Atheneumdiploma aan een gymnasium.....	21
Artikel 52c. Voorlopige cijferlijst.....	21
Artikel 53. Certificaat en cijferlijst	22
Artikel 54. Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten.....	22
Hoofdstuk VI. Overige bepalingen.....	22
Artikel 55. Afwijking wijze van examineren	22
Artikel 57. Bewaren examenwerk.....	23
Artikel 58. Afwijkende inrichting examen.....	23
Artikel 59. Spreiding voltooiing eindexamen	23
Artikel 60 Hardheidsclausule.....	23
Hoofdstuk VII. Slot- en overgangsbepalingen	23
Artikel 61 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen.....	23
Hoofdstuk A Regeling Schoolexamens	24
Artikel A.1 Schoolexamen	24
Artikel A.2 Verhinderung schoolexamen	24
Artikel A.3 Profielwerkstuk.....	25
Artikel A.4 Afname mondelinge schoolexamens.....	25
Artikel A.5 Cijfergeving / beoordeling	25
Artikel A.6 Vaststelling en mededeling cijfers / beoordeling schoolexamen	25

Artikel A.7 Onregelmatigheden	26
Artikel A.8 Bewaartermijnen	26
Hoofdstuk B Herkansing, herexamen, ontheffing en doubleren	26
Artikel B.1 Inhalen van toetsen uit het schoolexamen	26
Artikel B.2 Herkansen van toetsen uit het schoolexamen.....	27
Artikel B.3 Herexamen in een vak met alleen een schoolexamen.....	27
Artikel B.4 Doubleren	27
Hoofdstuk C Regeling inzage schoolexamens en examens.....	27
Artikel C.1 Inzage schoolexamens	27
Artikel C.2 Inzage centrale examens	27
Hoofdstuk D Commissie van Beroep voor de Examens	28
Artikel D.1 SOML Commissie van Beroep voor de Examens	28
Artikel D.2 Samenstelling commissie van Beroep voor de Examens	28
Artikel D.3 Beslissing.....	28
Hoofdstuk E Slotbepalingen	28
Artikel E.1 Beslissingsbevoegdheid directeur	28
Artikel E.2. Specifieke schoolregels	28
Artikel E.3. Inwerkingtreding.....	29
Artikel E.4. Citeertitel	29

Inleiding

Dit examenreglement van Stichting Onderwijs Midden-Limburg is vastgesteld door het bevoegd gezag per 1 oktober 2022 en ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. Dit examenreglement bepaalt samen met het Programma van Toetsing en Afsluiting van de school de werkwijze rondom de schoolexamens en centrale eindexamens.

Dit examenreglement is van toepassing op alle scholen die onder de stichting ressorteren: Connect College te Echt, Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond, Grescollege te Reuver, ROER College Schöndeln te Roermond, Wings te Roermond, Scholengemeenschap Sint Ursula te Heythuysen en Horn.

In dit examenreglement zijn de artikelen in hoofdstuk I t/m VII gebaseerd op de artikelen m.b.t. toetsen en eindexamens uit de Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020) en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

In dit examenreglement zijn de artikelen in hoofdstuk A t/m G specifiek voor Stichting Onderwijs Midden-Limburg.

De volledige relevante teksten rondom toetsen en eindexamens uit de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zijn beschikbaar via de volgende links:

- [Paragraaf 5 Wet voortgezet onderwijs 2020](#)
- [Hoofdstuk 3 Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#)

Verdere informatie met betrekking tot examens is te vinden op <https://www.examenblad.nl>. Het examenreglement ligt voor belangstellenden ook op school ter inzage.

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directie van de school en/of het bevoegd gezag.

Roermond, augustus 2022

De heer drs. M.J.H.M. Kikken
Voorzitter College van Bestuur

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In dit reglement wordt verstaan onder:

algemene vakken: vakken niet zijnde profielvakken, genoemd in artikel 26h, eerste lid, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, en niet zijnde beroepsgerichte keuzevakken als bedoeld in artikel 26j van dat besluit;

beroepsgericht keuzevak: beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of artikel 10d, zevende lid, onderdeel b, van de wet;

beroepsgericht programma: beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel c, 24, eerste lid, onderdeel c, of 25 eerste lid, onderdeel d;

bevoegd gezag: het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de wet, indien het een school voor voortgezet onderwijs betreft, en het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel w, onder 1 en 2, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, indien het een instelling voor educatie en beroepsonderwijs betreft;

College voor toetsen en examens: College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor toetsen en examens;

cspe: centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;

deeleindexamen: een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;

digitale examinering: het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;

directeur: de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;

eindexamen: een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;

eindexamen vmbo: een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;

examencommissie: de examencommissie bedoeld in artikel 35d;

examencommissie vavo: de in artikel 7.4.11, tweede lid, juncto artikel 7.4.5 van de Wet educatie en beroepsonderwijs bedoelde examencommissie voor een opleiding vavo;

examenprogramma: het examenprogramma bedoeld in artikel 7;

examenregeling: het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;

examensecretaris: de examensecretaris bedoeld in artikel 3a;

examenstof: de aan de kandidaat te stellen eisen;

examinator: degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;

extra vak: een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;

gecommitteerde: een gecommitteerde als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet en artikel 36 van dit besluit;

havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de wet;

herkansing: het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;

inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;

instelling voor educatie en beroepsonderwijs: een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, voor zover het betreft door die instelling verzorgde opleidingen vavo;

kandidaat: ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;

kunstvakken: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama;
leerling: een leerling aan een school voor voortgezet onderwijs of een deelnemer aan een opleiding vavo;

leerling: een leerling aan een school voor voortgezet onderwijs of een vavo-student;

leerweg: de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet;

maatschappelijke stage: stage als bedoeld in artikel 6f van de wet;

mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de wet;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

opleiding vavo: een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

profiel: een in artikel 10, derde lid, 10b, derde lid, 10d, derde lid, of 12, derde lid, van de wet bedoeld profiel;

profielvak: profielvak, genoemd in artikel 26h, eerste lid, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO;

profielwerkstuk: het in artikel 4 bedoelde profielwerkstuk;

school: een school voor vwo, een school voor havo, een school voor mavo, een school voor vbo of een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, tenzij anders blijkt;

schooljaar: het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar, daaronder mede begrepen het studiejaar, bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel r, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

school voor voortgezet onderwijs: een school voor vwo, een school voor havo, een school voor mavo, een school voor vbo;

toets: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt;

vakken: algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;

vakken behorende tot de beeldende vorming: tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audio-visuele vorming;

vbo: voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de wet;

vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet;

vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de wet;

wet: Wet op het voortgezet onderwijs.

Artikel 2. Toelating tot het eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van een school en de leerlingen van een afdeling voor havo in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
3. Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen toelaten kandidaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.

Artikel 3. Afnemen eindexamen

De directeur en de examinatoren van een school voor voortgezet onderwijs nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen of deeleindexamen af.

Artikel 3a. De examensecretaris

1. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
2. De directeur en de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 33, tweede lid, 48, eerste en derde lid, 52, zesde lid, en 59, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen bedoeld in het eerste lid;
  - b. de uitvoering van het examenreglement bedoeld in artikel 31, eerste lid;
  - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting bedoeld in artikel 31a, eerste lid; en
  - d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens bedoeld in artikel 33.
4. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4. Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen of deeleindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet, of de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in vwo of havo heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 of meer voor havo.
5. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling het onderwijs volgt.

Artikel 5. Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de directeur geen deel uitmaken.
5. In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

Artikel 7. Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, behalve voor door het bevoegd gezag vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak, en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.

Artikel 8. Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in extra vakken examen afleggen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van het eindexamen waarop deze extra vakken een aanvulling zijn.

Artikel 8a. Minimumeis overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort of leerweg van inschrijving

Indien het eindexamen één of meer vakken omvat van een andere schoolsoort of leerweg dan die waarvoor de kandidaat is ingeschreven, behoort ten minste één vak tot de voorgeschreven eindexamenvakken van de schoolsoort of leerweg van inschrijving.

Artikel 11. Eindexamen vwo (atheneum)

1. Het eindexamen vwo (atheneum) omvat in elk geval:
  - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
  - b. de vakken van het profieldeel van één van de profielen, genoemd in artikel 26b, derde tot en met zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, en
  - c. tenminste één vak met een normatieve studielast van tenminste 440 uren van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit WVO zoals geldend voor de scholen voor vwo, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vwo, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor vrijstelling of ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste, tweede of vierde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO. Bij een ontheffing op grond van artikel 26e, vierde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO wordt de taal vervangen door een ander vak als bedoeld in het vijfde lid van dat artikel.

Artikel 12. Eindexamen vwo (gymnasium)

1. Het eindexamen vwo (gymnasium) omvat in elk geval:
  - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, tweede

- lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
    - b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 26b, derde tot en met zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO,
    - c. ten minste één vak met een normatieve studielast van tenminste 440 uur van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit WVO zoals geldend voor de scholen voor vwo, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
- 2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vwo, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor vrijstelling of ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste onderscheidenlijk tweede lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 13. Eindexamen havo.

- 1. Het eindexamen havo omvat in elk geval:
  - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
  - b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 26c, tweede tot en met vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, en
  - c. ten minste één vak met een normatieve studielast van tenminste 320 uur van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, zesde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
- 2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor havo bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor ontheffing of vrijstelling is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 14. Vrijstelling vwo of havo wegens vervangend of extra vak

In afwijking van artikel 11, eerste lid, 12, eerste lid of 13 eerste lid, is de kandidaat die op grond van artikel 26e, derde of zesde lid van het Inrichtingsbesluit WVO voor een vak als daar bedoeld vrijgesteld van het volgen van onderwijs, bij het eindexamen eveneens vrijgesteld van dat vak.

Artikel 22. Eindexamen vmbo theoretische leerweg

- 1. Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de wet, omvat in elk geval:
  - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge artikel 10, vijfde lid, van de wet, omvat,
  - b. de twee vakken die het profieldeel ingevolge artikel 10, zesde lid, van de wet omvat, waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
  - c. in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in artikel 10, zevende lid, onderdelen a en b, van de wet, met dien verstande dat het profieldeel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne taal zijn.
- 2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat met het profiel economie of met leerwegondersteunend onderwijs, ten aanzien van wie toepassing is gegeven aan artikel 26n, tweede of derde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak Franse taal of het vak Duitse taal. In plaats van het vak waarvoor vrijstelling is verleend, doet de kandidaat eindexamen in één van de vakken Arabische taal, Turkse taal, Spaanse taal, maatschappijkunde, geschiedenis en staatsinrichting, of aardrijkskunde.
- 3. Indien de kandidaat in het vrije deel twee kunstvakken kiest, wordt één kunstvak gekozen uit de vakken behorende tot de beeldende vorming en één kunstvak uit de vakken muziek, dans en drama.
- 4. In geval van toepassing van artikel 10, negende lid, van de wet, zijn het eerste en tweede lid van toepassing, met dien verstande dat het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het zevende lid, gekozen kan worden.
- 7. In aanvulling op de voorgeschreven vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen omvatten, voor zover nog niet gekozen:
  - a. een vak als bedoeld in artikel 10, zevende lid, onderdelen a en b, van de wet,
  - b. een vak dat behoort tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 10d van de wet, of
  - c. een vak genoemd in, dan wel aangewezen op grond van, artikel 13 of 14 van de wet.
- 8. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak lichamelijke opvoeding waarvoor vrijstelling is verleend op grond van artikel 26n, eerste lid, van het

Artikel 23. Eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet, omvat in elk geval:
  - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge in artikel 10b, vijfde lid, van de wet, omvat,
  - b. de twee algemene vakken die het profieldeel ingevolge artikel 10b, zesde lid, van de wet, omvat,
  - c. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
    - 1e. het profielvak dat het profieldeel ingevolge artikel 10b, zesde lid, van de wet, omvat, en
    - 2e. in het vrije deel vier beroepsgerichte keuzevakken, als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat met het profiel economie en ondernemen, het profiel horeca, bakkerij en recreatie, of met leerwegondersteunend onderwijs, ten aanzien van wie toepassing is gegeven aan artikel 26n, tweede of derde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak Franse taal of het vak Duitse taal. In plaats hiervan omvat het eindexamen één van de vakken gekozen op grond van artikel 22, derde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.
3. Voor zover het betreft een leer-werktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet, omvat het eindexamen voor de leerling die dat traject heeft gevolgd, het vak Nederlandse taal en het beroepsgerichte programma dat onderdeel is van het leerwerktraject. Bovendien kan de leerling eindexamen afleggen in de andere vakken van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, waarvan het bevoegd gezag op grond van artikel 10b1, derde lid, van de wet in voorkomend geval heeft beslist dat zij behoren tot het leer-werktraject van de leerling.
4. In geval van toepassing van artikel 10b, negende lid, onderdelen a en c, van de wet, dan wel artikel 10b, negende lid, onderdeel d, van de wet juncto artikel 26h, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, zijn het eerste tot en met het derde lid van toepassing, met dien verstande dat het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het vijfde lid, kan dienen.
5. In aanvulling op de voorgeschreven vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen omvatten, voor zover nog niet gekozen:
  - a. een vak, genoemd in artikel 10b, zesde lid, van de wet, of een vak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet,
  - b. het vak Friese taal en cultuur, genoemd in artikel 26h, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit WVO,
  - c. een vak dat op grond van het tweede lid onderdeel kan zijn van de basisberoepsgerichte leerweg,
  - d. een algemeen vak dat behoort tot het eindexamen van de theoretische leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg, genoemd in respectievelijk de artikelen 10, 10b of 10d van de wet, of
  - e. een vak als bedoeld in artikel 13 of 14 van de wet.
6. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vmbo, voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak lichamelijke opvoeding waarvoor vrijstelling is verleend op grond van artikel 26n, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 24. Eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet, omvat in elk geval:
  - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge in artikel 10b, vijfde lid, van de wet, omvat,
  - b. de twee algemene vakken die het profieldeel ingevolge artikel 10b, zesde lid, van de wet, omvat, en
  - c. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
    - 1e. het profielvak dat het profieldeel ingevolge artikel 10b, zesde lid, van de wet, omvat, en
    - 2e. in het vrije deel vier beroepsgerichte keuzevakken, als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet.
2. Artikel 23, tweede lid, is van toepassing.
3. In geval van toepassing van artikel 10b, negende lid, onderdeel b, van de wet dan wel artikel 10b, negende lid, onderdeel d, van de wet juncto artikel 26h, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit WVO, zijn het eerste en tweede lid van toepassing, met dien verstande dat het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het vierde lid, kan dienen.
4. In aanvulling op de voorgeschreven vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen omvatten, voor zover nog niet gekozen:

- a. een vak, genoemd in artikel 10b, zesde lid, van de wet, of een vak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet,
  - b. het vak Friese taal en cultuur, genoemd in artikel 26h, tweede lid, van het Inrichtingsbesluit WVO,
  - c. een vak dat op grond van het tweede lid onderdeel kan zijn van de kaderberoepsgerichte leerweg,
  - d. een algemeen vak dat behoort tot het eindexamen van de theoretische leerweg of de gemengde leerweg, genoemd in respectievelijk artikel 10 of artikel 10d van de wet, of
  - e. een vak als bedoeld in artikel 13 of 14 van de wet.
5. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vmbo, voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak lichamelijke opvoeding waarvoor vrijstelling is verleend op grond van artikel 26n, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 25. Eindexamen vmbo gemengde leerweg

1. Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de gemengde leerweg, genoemd in artikel 10d van de wet, omvat in elk geval:
  - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge artikel 10d, vijfde lid, van de wet, omvat,
  - b. de twee algemene vakken die het profieldeel ingevolge artikel 10d, zesde lid, van de wet, omvat waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
  - c. in het vrije deel een nog niet in het profieldeel gekozen algemeen vak, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in artikel 10d, zevende lid, onderdelen a en c, van de wet, en
  - d. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
    - 1e. het profielvak dat het profieldeel ingevolge artikel 10d, zesde lid, van de wet omvat, en
    - 2e. in het vrije deel twee beroepsgerichte keuzevakken als bedoeld in artikel 10d, zevende lid, onderdeel b, van de wet.
2. Artikel 23, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. In geval van toepassing van artikel 10d, negende lid, van de wet, zijn het eerste en tweede lid van toepassing, met dien verstande dat het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het vierde lid, kan dienen.
4. In aanvulling op de voorgeschreven vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen omvatten, voor zover nog niet gekozen, een vak als bedoeld in artikel 10d, zevende lid, onderdelen a, b en c, van de wet, of als bedoeld in artikel 13 of 14 van de wet.
5. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vmbo, voor zover het betreft de gemengde leerweg, bij het eindexamen vrijgesteld van het vak lichamelijke opvoeding waarvoor vrijstelling is verleend op grond van artikel 26n, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO.

Artikel 26. Vrijstelling vmbo wegens vervangend of extra vak

In afwijking van artikel 22, eerste lid, 23, eerste lid, 24, eerste lid, of 25, eerste lid, is de kandidaat die op grond van artikel 26n, vierde, vijfde, zesde of zevende lid, van het Inrichtingsbesluit WVO voor een vak als daar bedoeld is vrijgesteld van het volgen van onderwijs, eveneens vrijgesteld van het afleggen van eindexamen in dat vak.

Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen

Afdeling 1. De examenregeling

Artikel 31. Examenreglement

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo stelt een examenreglement vast, dat in elk geval bevat:
  - a. regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
  - b. informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 5;
  - c. inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalbaarheid voor de kandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
  - d. in het geval van een school voor voortgezet onderwijs, de samenstelling en het adres van de in artikel 5, vierde en vijfde lid, bedoelde commissie van beroep.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van het examenreglement slechts af van het voorstel, bedoeld in artikel 35e, eerste lid, onderdeel a, nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad van de school voor voortgezet onderwijs bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wet medezeggenschap op scholen.
6. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 31a. Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
  - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
  - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
  - c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 31b. Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31a, eerste lid, slechts af van het voorstel van de examencommissie, bedoeld in artikel 35e, eerste lid, onderdeel b, nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.

3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de medezeggenschapsraad van de school, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wet medezeggenschap op scholen.
5. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het desbetreffende schooljaar aan de kandidaten en de inspectie.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 31c. Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
  - a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
  - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie van de school voor voortgezet onderwijs wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs kijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vijfde lid van artikel 31b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Afdeling 2. Schoolexamen

Artikel 32. Schoolexamen

1. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in artikel 37. Bij toepassing van artikel 37, zevende lid, wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets.
3. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.

Artikel 33. Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de directeur respectievelijk de examencommissie vavo aan de kandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
  - a. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier bedoeld in artikel 35c;
  - b. een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
  - c. de beoordeling voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
  - d. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
2. De directeur, de examensecretaris dan wel de examencommissie vavo tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
3. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen.

Artikel 35. Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid, worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkt uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkt uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 35b1. Herexamen schoolexamen vmbo

1. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 35c. Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit WVO of artikel 26i, tweede lid, van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

Afdeling 3. De examencommissie

Artikel 35d. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs:
  - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet benoemd worden tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag;
  - b. de directeur van de school;
  - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
  - d. leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs, en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

Artikel 35e. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 31 voor het bevoegd gezag,
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31 voor het bevoegd gezag,
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen,
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
  - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

Hoofdstuk IV Centraal examen

Artikel 36. Gecommitteerden

1. Onze Minister maakt een koppeling van scholen en instellingen voor educatie en beroepsonderwijs voor de uitvoering van de tweede correctie door gecommitteerden. Onze Minister maakt deze koppeling bekend aan het bevoegd gezag van elke school en instelling voor educatie en beroepsonderwijs en kan, zo nodig, zelf een gecommitteerde aanwijzen voor een school of instelling. Op grond van deze koppeling wijst het bevoegd gezag een of meer gecommitteerden aan. Het bevoegd gezag maakt deze aanwijzing bekend aan de scholen waarvoor zij de tweede correctie verrichten. De aanwijzing geldt tot na de afloop van de herkansing.
2. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de aangewezen gecommitteerde zijn verplichtingen nakomt.
3. In afwijking van het eerste lid, worden voor het praktisch gedeelte van het centraal examen vmbo geen gecommitteerden aangewezen.

Artikel 37. Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
4. Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid, gelden de volgende regels:
  - a. de directeur deelt aan Onze Minister mee welke kandidaten het centraal examen zullen afleggen en in welke vakken;
  - b. de kandidaten leveren de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin aan de kandidaten worden teruggegeven;
  - c. het College voor toetsen en examens deelt het door de kandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de directeur mee.
6. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
7. Het College voor toetsen en examens kan voor een toets een afnameperiode instellen waarbinnen het bevoegd gezag zelf de afnameperioden bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.
8. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 37a. Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 37, tweede lid, kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 49, zevende lid, en artikel 50, vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 38. Opgave kandidaten centraal examen

De directeur deelt jaarlijks voor 1 november aan Onze Minister mede hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 40. Regels omtrent het centraal examen

1. Onze Minister zorgt ervoor dat de opgaven, bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van de Wet College voor toetsen en examens tijdig beschikbaar worden gesteld aan de directeur van de school.

2. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
3. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
4. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
5. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 41. Beoordeling centraal examen

1. De directeur doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator in het desbetreffende vak. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens toe. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de directeur.
2. De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bepaald in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school, bedoeld in artikel 36, tweede lid, toekomen. De directeur stelt deze documenten ter hand aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichtte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 41a. Beoordeling centraal examen cspe

1. De directeur draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het CvTE gegeven richtlijnen. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. De examinator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.
2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinator. De tweede examinator kan een deskundige als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet of een andere examinator van de school zijn. De tweede examinator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De directeur overhandigt de tweede examinator daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 41, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 42. Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinator stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor examens.

Artikel 43. Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examens

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor toetsen en examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 44. Onvoorziene omstandigheden centraal examens

Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist Onze Minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

Artikel 45. Verhinderd centraal examens

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de directeur aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 55, eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mede aan de directeur.
5. Indien het bevoegd gezag op grond van artikel 37, zevende lid, zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.

Hoofdstuk V. Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 47. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 48. Vaststelling uitslag

1. De directeur en de examensecretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast met inachtneming van artikel 49 of artikel 50, en voor zover van toepassing artikel 52c.
2. De uitslag luidt «geslaagd» of «afgewezen».
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 49. Uitslag eindexamen leerwegen vmbo

1. De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1e. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - 2e. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en

- voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
- 3e. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
- e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
- f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in artikel 25 niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet geslaagd indien:
- hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
  - hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.
- Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 50. Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
- het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - hij onverminderd onderdeel b:
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
    - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
    - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
  - hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de

- kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:
    - a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
    - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
    - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c.
  3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement, bedoeld in artikel 31, vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
  4. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 51 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 51. Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 45, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 49, vierde lid, of artikel 50, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 48 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 51a. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 52. Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. voor vmbo het thema van het sectorwerkstuk, alsmede de beoordeling van het sectorwerkstuk,
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
  - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in mavo en vbo,

- f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
    - 1e. de maatschappelijke stage is beoordeeld met «voldoende» of «goed»;
    - 2e. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren,
  - g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 49, derde of vierde lid, of artikel 50, tweede lid, en
  - h. de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
  3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
  4. Onze Minister stelt het model van de cijferlijst vast.
  5. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
    - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
      - 1e. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
      - 2e. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
      - 3e. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van dit besluit of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
      - 4e. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
      - 5e. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
      - 6e. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
    - b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
      - 1e. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
      - 2e. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van dit besluit of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
      - 3e. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
      - 4e. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, zesde lid, artikel 24, vijfde lid, of artikel 25, vijfde lid, bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
      - 5e. vakken die op grond van artikel 22, zevende lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
      - 6e. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. De directeur en de examensecretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
  7. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de directeur er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar de eindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
  8. De directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die

school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 49 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo van de theoretische leerweg uit.

Artikel 52a. Voorschriften judicium cum laude

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1e. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
    - 2e. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1e. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van artikel 50, tweede lid, en de vakken van het profieldeel, en
    - 2e. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50.
3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1e. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2e. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.
4. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
    - 1e. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2e. het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, derde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.
5. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1e. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2e. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 49, vierde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 49.

Artikel 52b. Atheneumdiploma aan een gymnasium

1. De directeur van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een kandidaat indien:
  - a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
  - b. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 21 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
  - c. de kandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs.

Artikel 52c. Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de directeur hem een voorlopige cijferlijst met de behaalde eindcijfers, voor zover deze niet op grond van artikel 37a, vijfde lid, zijn vervallen. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 59, aflegt.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft

afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 51.

3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Onze Minister stelt het model van de voorlopige cijferlijst vast.
5. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in artikel 52, eerste lid, is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 53. Certificaat en cijferlijst

3. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
  - b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met «goed» of «voldoende».
5. Onze Minister stelt het model van het certificaat en de cijferlijst vast.

Artikel 54. Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.
3. Een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam onderscheidenlijk de geslachtsnaam van de kandidaat is gewijzigd.

Hoofdstuk VI. Overige bepalingen

Artikel 55. Afwijking wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in dit besluit wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 57. Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
3. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij het College voor toetsen en examens.

Artikel 58. Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan Onze Minister toestaan dat van dit besluit wordt afgeweken.

Artikel 59. Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 51, eerste tot en met vierde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 49 of artikel 50.

Artikel 60 Hardheidsclausule

Onze Minister kan bij of krachtens dit besluit vastgestelde voorschriften buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover onverkorte toepassing zal leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

Hoofdstuk VII. Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 61 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen als bedoeld in artikel 118jj van de wet.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals dit op grond van artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 49 en 50.
4. In afwijking van de artikelen 52, eerste lid, onderdeel a, 52c, tweede lid, en 53, eerste lid, onderdeel a, en vierde lid, onderdeel b, wordt het cijfer voor het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen op grond van het tweede lid, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 49 of artikel 50, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst op grond van artikel 52, derde lid.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet.
8. Dit artikel vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Hoofdstuk A Regeling Schoolexamens

In dit hoofdstuk wordt het examenreglement voor de schoolexamens beschreven. Dit hoofdstuk is een aanvulling op de artikelen 31 t/m 35.

Artikel A.1 Schoolexamen

1.
  - a. Het Schoolexamen strekt zich uit over alle afzonderlijke vakken die de kandidaat in zijn profiel heeft opgenomen.
  - b. Het Schoolexamen omvat mede het profielwerkstuk. Hierin worden vaardigheden gecombineerd met kennis van en inzicht in de leerstof van (in principe) één vak.
2. Het Schoolexamen in een vak wordt in leerjaar 3 en 4 (vmbo), in leerjaar 4 en 5 (havo) of in leerjaar 4, 5 en 6 (vwo) afgenomen.
3. De schoolexamens in de vakken waarover geen Centraal Examen wordt afgenomen, dienen voor de laatste lesweek van de kandidaat van het laatste schooljaar afgerond te zijn. Indien bovenstaande niet overeenkomt met artikel 32 van het Eindexamenbesluit VO, is de regeling in voornoemd artikel van kracht.
4. De directeur heeft altijd het recht om een schoolexamen bij te wonen.
5. Het schoolexamen in een vak kan bestaan uit:
  - a. een of meer schriftelijke toetsen en/of
  - b. een of meer mondelinge toetsen en/of
  - c. een of meer praktische opdrachten;
6. Alle schriftelijke toetsen dienen door de kandidaten met pen te worden geschreven, tenzij door de examinerator anders is aangegeven.
  - a. Indien een kandidaat het werk met potlood heeft gemaakt wordt na het beëindigen van het schoolexamen het werk gekopieerd en het origineel opgeborgen in de kluis van de school. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
7. De inhoud van de schoolexamens is vastgelegd in het programma van toetsing en afsluiting dat beschikbaar is op de website van de school van de kandidaat.
8. In afwijking van het gestelde onder lid 7 kan de directeur, de desbetreffende vaksectie gehoord hebbend, van de regeling afwijken; de kandidaten dienen hiervan tijdig op de hoogte te worden gesteld.
9. Leerlingen zijn verplicht deel te nemen aan geplande toetsen.
10. Het werk behorende bij een praktische opdracht of handelingsdeel moet vóór de afgesproken termijn zijn ingeleverd. Niet tijdig inleveren kan worden beschouwd als een onregelmatigheid waarbij de directeur een maatregel zoals beschreven in artikel 5 kan opleggen.

Artikel A.2 Verhinderung schoolexamen

1. Indien een kandidaat kan voorzien dat hij op enig moment niet kan deelnemen aan een geplande of nog te plannen toets, dan dient hij de docent van het betreffende vak daarvan op de hoogte te stellen.
2. Indien een kandidaat wegens ziekte of een andere zwaarwegende reden een bepaald onderdeel van het schoolexamen niet kan meemaken, dient binnen 24 uur door een van de ouders/verzorgers een getekende schriftelijke verklaring te worden overgelegd aan de directeur, waaruit de reden van verhindering blijkt.
3. Wanneer uit een schriftelijke verklaring blijkt, dat afwezigheid dreigt wegens oproepen voor een toelatingstest voor een vervolgopleiding, rijexamen, artsbezoek e.d., moet de directeur hierover tijdig ingelicht worden. De kandidaat dient zijn medewerking te verlenen om voor de genoemde oproep andere data toegewezen te krijgen.
4. Op grond van de schriftelijke verklaring zoals bedoeld in het tweede en derde lid bepaalt de directeur of, en zo ja, wanneer en op welke wijze het gemiste onderdeel van het schoolexamen alsnog zal worden gemaakt.
5.
  - a. De procedure voor het toelaten van een kandidaat voor een (schriftelijke) toets die zonder reden (dit ter beoordeling aan de directeur) te laat komt wordt in de specifieke schoolregels beschreven.
  - b. Een kandidaat die met reden (dit ter beoordeling aan de directeur) te laat komt voor een schriftelijke toets, mag worden toegelaten en krijgt indien mogelijk compensatie in tijd of anders de gelegenheid om de toets later in te halen.
6. De bevoegdheid genoemd in lid 4 en 5 kan door de directeur gemandateerd worden aan de teamleider.

Artikel A.3 Profielwerkstuk

1. Elke school stelt in het programma van toetsing en afsluiting vast aan welke eisen het profielwerkstuk moet voldoen.
2. Het programma van toetsing en afsluiting van de school geeft voor het profielwerkstuk een fase-indeling.
3. Het programma van toetsing en afsluiting van de school vermeldt de wijze waarop het cijfer (havo/vwo) of de beoordeling (vmbo) tot stand komt.

Artikel A.4 Afname mondelinge schoolexamens

1. Een mondeling schoolexamen wordt zo mogelijk afgenomen door de examinator in aanwezigheid van een toehoorder.
2. Indien een toehoorder niet beschikbaar is, wordt het mondeling schoolexamen opgenomen. Voor de opname gelden dezelfde bewaartermijnen als voor andere examenwerken.

Artikel A.5 Cijfergeving / beoordeling

1. Ieder onderdeel van het schoolexamen zoals beschreven in het programma van toetsing en afsluiting wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
2. Het eindcijfer van het schoolexamen per vak wordt vastgesteld op basis van de voor de diverse onderdelen van het schoolexamen behaalde cijfers, volgens de weging opgenomen in het programma van toetsing en afsluiting.
3. In afwijking van het tweede lid worden de beoordelingen van de in artikel 35 genoemde vakken niet in cijfers uitgedrukt.
4. Voor het geven en afronden van cijfers bij vakken met een centraal examen gelden de volgende regels:
  - a. het eindcijfer van het schoolexamen vastgesteld conform lid 2 wordt afgerond tot op 1 decimaal;
  - b. afronden geschiedt volgens de regel, dat de eerste decimaal met een (1) wordt verhoogd, indien de tweede decimaal zonder afronding vijf (5) of hoger is.
5. Voor het geven en afronden van cijfers bij vakken en elementen uit het schoolexamen zonder een centraal examen gelden de volgende regels:
  - a. het eindcijfer van het schoolexamen vastgesteld conform lid 2 wordt afgerond tot op 1 decimaal;
  - b. afronden geschiedt volgens de regel, dat de eerste decimaal met een (1) wordt verhoogd, indien de tweede decimaal zonder afronding vijf (5) of hoger is;
  - c. daarna wordt het eindcijfer uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10;
  - d. afronden geschiedt volgens de regel, dat het cijfer met één (1) wordt verhoogd, indien de eerste decimaal na de eerste afronding vijf (5) of hoger is.

Voorbeeld: 5,450 wordt 5,5 en daarna 5,5 wordt 6
                  5,449 wordt 5,4 en daarna 5,4 wordt 5

Artikel A.6 Vaststelling en mededeling cijfers / beoordeling schoolexamens

1. De examinator stelt de kandidaat uiterlijk 10 lesdagen na de datum van een onderdeel van het schoolexamen in kennis van de beoordeling.
2. De kandidaat heeft recht op inzage in het gemaakte werk en de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen.
3. De kandidaat kan tegen een beoordeling van een onderdeel van het schoolexamen bezwaar maken bij de betreffende examinator. De procedure hiervoor wordt in de specifieke schoolregels beschreven.
4. Indien de examinator voornemens is het bezwaar (gedeeltelijk) ongegrond te verklaren, betreft de examinator het advies van de directeur in de besluitvorming. Deze adviserende rol kan door de directeur gemandateerd worden aan de teamleider.
5. Uitsluitend indien het bezwaar door de examinator (gedeeltelijk) ongegrond is verklaard, kan de kandidaat tegen dit bezwaar beroep aantekenen. Dit beroep dient binnen vijf werkdagen na de beslissing van de examinator op het bezwaar ingediend te worden bij de Commissie van Beroep voor de Examens (commissievanberoep@soml.nl) van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.
6. Voor 1 oktober ontvangt de kandidaat een schriftelijk overzicht van de in de voorafgaande schooljaren behaalde beoordelingen uit het programma van toetsing en afsluiting. De kandidaat controleert dit overzicht op juistheid en meldt eventuele onvolkomenheden uiterlijk 1 november.
7. Voor aanvang van het centraal examen wordt de kandidaat schriftelijk in kennis gesteld van de beoordeling van het schoolexamen. De directeur bepaalt de uiterlijke datum waarop de kandidaat eventuele onvolkomenheden kan melden. Na deze datum kunnen de beoordelingen niet meer gewijzigd worden, ook al blijkt achteraf dat een fout is gemaakt.

Artikel A.7 Onregelmatigheden

1. Artikel 5 is onverkort van toepassing bij het vaststellen van onregelmatigheden.
2. Onregelmatigheden zijn handelingen die niet in overeenstemming zijn met dit reglement en de aanvullende regels van de school. Onder onregelmatigheden valt ook het plegen van fraude. Voorbeelden (niet limitatief) van onregelmatigheden en/of fraude zijn:
  - a. (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
  - b. plagiaat plegen via schriftelijke dan wel elektronische bronnen (Internet);
  - c. citeren van bronnen zonder bronvermelding;
  - d. examenwerk van een ander inleveren;
  - e. gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
  - f. afkijken of overleggen met anderen;
  - g. gelegenheid geven tot afkijken;
  - h. aanwijzingen krijgen of geven bij toiletbezoek;
  - i. bij bespreking van het schoolexamenwerk antwoorden verbeteren.
3. Indien een toezichthouder waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
4. De kandidaat wordt in staat gesteld om het werk af te maken. In geval van een schriftelijk examen krijgt de kandidaat een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke antwoordblad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen wordt dit blad vervolgens ingenomen.
5. De toezichthouder maakt van het geconstateerde een schriftelijke melding.
6. Na afloop van het examen wordt de schriftelijke melding overhandigd aan de directeur. De directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
7. De directeur kan een maatregel opleggen zoals genoemd in artikel 5 lid 2. Andere en/of aanvullende maatregelen kunnen niet opgelegd worden.
8. De directeur stelt de kandidaat en bij minderjarigheid de ouder(s) of voogd schriftelijk op de hoogte van zijn beslissing.
9. De kandidaat kan bij de commissie van beroep voor de examens een bezwaar indienen tegen de beslissing van de directeur.
10. De sancties die kunnen worden opgelegd nadat fraude is vastgesteld zijn terug te vinden in artikel 5 van het Examenbesluit. De hier genoemde maatregelen zijn limitatief. Er kan geen maatregel aan worden toegevoegd, zoals twee punten in vermindering brengen of iets dergelijks.

Artikel A.8 Bewaartermijnen

1. De uitwerking van een schriftelijke toets of de opname van een mondelinge toets van een kandidaat voor een schoolexamen zoals opgenomen in het programma van toetsing en afsluiting wordt bewaard tot 1 januari van het schooljaar volgend op het schooljaar waarin het werk is gemaakt.
2. Van een werkstuk worden foto's bewaard tot 1 januari van het schooljaar volgend op het schooljaar waarin het werk is gemaakt. De kandidaat moet tot deze datum het werkstuk kunnen overleggen of demonstreren wanneer daar binnen deze termijn naar gevraagd wordt.
3. Ten minste een exemplaar van de opdrachten en bijbehorende correctiemodellen wordt bewaard tot 1 januari van het schooljaar volgend op het schooljaar waarin het werk is gemaakt.
4. In het kader van de archiefwet en op last van Inspectie voor het Onderwijs¹ worden alle diploma's, cijferlijsten en andere bescheiden (uitgezonderd de genoemde bescheiden in lid 1, 2 en 3) die betrekking hebben op het verlenen van het diploma bewaard totdat door de VO-Raad een selectielijst is samengesteld die de bewaartermijnen van deze bescheiden vastlegt. Vernietiging vindt dan plaats in overeenstemming met deze selectielijst.

Hoofdstuk B Herkansing, herexamen, ontheffing en doubleren

Artikel B.1 Inhalen van toetsen uit het schoolexamen

1. Indien een kandidaat door ziekte of overmacht een toets van het schoolexamen gemist heeft of door ziekte de toets niet heeft kunnen afronden, kan toegestaan worden de betreffende toets van het schoolexamen in te halen.
2. De directeur beslist zo nodig of er sprake is van ziekte of overmacht en of het inhalen van de toets gerechtigd is. Deze bevoegdheid kan door de directeur gemandateerd worden aan de teamleider.
3. Tegen de beslissing van de directeur kan bezwaar ingediend worden bij de commissie van beroep voor de examens van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.
4. In de specifieke schoolregels wordt de procedure met betrekking tot het bepalen van het inhaalmoment beschreven.
5. Dit inhaalmoment gaat niet ten koste van het maximaal aantal herkansingen dat in het programma van toetsing en afsluiting is vastgelegd.

¹ <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/examen-voortgezet-onderwijs/bewaartermijn-archiefbescheiden-toekennen-diplomas>.

Artikel B.2 Herkansen van toetsen uit het schoolexamen

1. De kandidaat heeft het recht om over het examenjaar een in het programma van toetsing en afsluiting genoemd maximum aantal onderdelen van het schoolexamen (niet zijnde het profielwerkstuk) te herkansen, ongeacht de hoogte van het cijfer, indien in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven dat er voor de betreffende toets een herkansingsmogelijkheid bestaat.
2. De periode waarin de kandidaat een herkansing kan maken, wordt voor 1 oktober van het schooljaar door de directeur aan de kandidaat medegedeeld.
3. De procedure voor het aanvragen van een herkansing, wordt voor 1 oktober van het schooljaar door de directeur aan de kandidaat medegedeeld.
4. Bij een herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer als definitief cijfer voor de toets.

Artikel B.3 Herexamen in een vak met alleen een schoolexamen

1. Voor vakken met alleen een schoolexamen is het mogelijk om een herexamen te doen. De regeling voor het herexamen van vakken die met alleen een schoolexamen worden afgesloten is vastgelegd in de schoolspecifieke regels.
2. In het programma van toetsing en afsluiting is vastgelegd voor welke vakken een herexamen mogelijk is.
3. In het programma van toetsing en afsluiting is vastgelegd welke stof het herexamen behelst en op welke wijze het herexamen wordt afgenomen.
4. De secretaris van het eindexamen stelt het eindcijfer vast, waarbij zo nodig cijfers van toetsen die geen deel hebben uitgemaakt van het herexamen worden betrokken, conform de in het programma van toetsing en afsluiting vastgestelde wegingsfactoren.
5. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in (het deel van) het vak en behaald bij het eerder afgelegd (deel van het) schoolexamen in het vak geldt als eindcijfer voor (het deel van) het vak.
6. Een herexamen in een vak kan pas worden afgenomen indien alle onderdelen van het schoolexamen zijn afgerond.
7. Voor het profielwerkstuk is geen herexamen mogelijk.

Artikel B.4 Doubleren

1. Indien de kandidaat doubleert, dan is in de specifieke schoolregels vastgelegd hoe de resultaten van onderdelen van het schoolexamen van het voorbije jaar verwerkt worden.
2. Indien resultaten van onderdelen van het schoolexamen gehandhaafd blijven, dan wordt de schriftelijke instemming van de kandidaat in het examendossier verwerkt.
3. Voor de kandidaat die een bepaald leerjaar doubleert zijn de artikelen B.2 en B.3 onverminderd van toepassing.

Hoofdstuk C Regeling inzage schoolexamens en examens

Artikel C.1 Inzage schoolexamens

1. De examinerator bespreekt met de kandidaat (eventueel in een les) de beoordeling van het schoolexamenwerk.
2. De kandidaat mag bij de bespreking van het werk het door hem/haar ingeleverde schoolexamenwerk inzien.
3. De kandidaat levert na inzage het schoolexamenwerk in bij de examinerator.
4. De kandidaat mag aantekeningen maken, echter niet op het schoolexamenwerk.

Artikel C.2 Inzage centrale examens

1. Inzage is mogelijk tot uiterlijk zes maanden na de datum waarop de uitslag van het examen is vastgesteld.
2. Indien een kandidaat een examenwerk wil inzien maakt de kandidaat dit kenbaar bij de directeur. Er wordt dan een datum en tijdstip afgesproken waarop inzage kan plaatsvinden.
3. Op verzoek van de kandidaat kunnen ouder(s) en/of voogd aanwezig zijn bij de inzage.
4. Andere personen dan de kandidaat, ouders(s) en voogd zijn niet gerechtigd om bij de inzage aanwezig te zijn.
5. De inzage vindt plaats op de school van de kandidaat in bijzijn van de examensecretaris of diens plaatsvervanger.
6. De examensecretaris of diens plaatsvervanger gaat niet inhoudelijk in op het werk en zal dus geen vragen omtrent het werk of de beoordeling beantwoorden.
7. De aanwezigen mogen aantekeningen maken. Het is toegestaan een kopie van het examenwerk te verstrekken, na beoordeling en vaststelling van de scores.

8. Het examenwerk blijft te allen tijde op school.

Hoofdstuk D Commissie van Beroep voor de Examens

Artikel D.1 SOML Commissie van Beroep voor de Examens

1. Stichting Onderwijs Midden-Limburg werkt met een centrale Commissie van Beroep voor de Examens voor alle scholen die onder haar ressorteren.
2. Een beroepsschrift wordt gericht aan de voorzitter van de commissie via het e-mailadres commissievanberoep@soml.nl

Artikel D.2 Samenstelling commissie van Beroep voor de Examens

1. De commissie bestaat uit een voorzitter, ambtelijk secretaris aangevuld met twee locatie directeuren.
2. De directeur van de school van de kandidaat die een beroepsschrift indient is geen lid van de commissie.
3. De naam van de voorzitter en ambtelijk secretaris zijn gepubliceerd op de website van Stichting Onderwijs Midden-Limburg: <https://www.soml.nl/>.

Artikel D.3 Beslissing

1. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift.
2. De commissie kan de beslissing gemotiveerd voor ten hoogste twee weken verdagen.
3. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouder(s) of voogd van de kandidaat als de kandidaat minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

Hoofdstuk E Slotbepalingen

Artikel E.1 Beslissingsbevoegdheid directeur

In gevallen waarin dit reglement niet of niet naar billijkheid voorziet, of als de organisatie of voortgang van het examen dit vorderen, beslist de directeur van de locatie of een lid van het college van bestuur van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.

Artikel E.2. Specifieke schoolregels

1. In het algemene deel van het programma van toetsing en afsluiting kan een school aanvullende regels en afspraken rondom de afname en beoordeling van schoolexamens opnemen.
2. In de specifieke schoolregels wordt ten minste het volgende vastgelegd:
  - a. aan wie specifieke bevoegdheden m.b.t. de uitvoering van het examen zijn gemandateerd;
  - b. in welke vakken de kandidaat examen kan afleggen en of de kandidaat in meer vakken examen mag afleggen dan nodig is voor een volledig examen;
  - c. op welke wijze de kandidaat op de hoogte wordt gesteld van de toegestane hulpmiddelen;
  - d. welke school specifieke eisen worden gesteld aan de uitvoering van het profielwerkstuk;
  - e. volgens welke procedure een kandidaat examen kan aanvragen op een hoger niveau;
  - f. op welke wijze een kandidaat ontheffing of vrijstelling kan aanvragen;
  - g. de specifieke data waarop het schoolexamen start en eindigt;
  - h. de afsluitdatum van vakken waarvoor geen cijfer wordt gegeven;
  - i. de exacte werkwijze rondom de afname van (school)examens;
  - j. de procedure waarop een kandidaat aangeeft gebruik te willen maken van een herkansing voor een schoolexamen en voor een herkansing van het centraal examen;
  - k. de regeling voor het herexamen van vakken die met alleen een schoolexamen worden afgesloten;
  - l. de exacte samenstelling van het combinatiecijfer en de wijze waarop dit cijfer wordt bepaald;
  - m. de procedure die een kandidaat moet volgen om bezwaar te maken tegen een beoordeling;
  - n. de procedure voor het toelaten van een kandidaat voor een (schriftelijke) toets die zonder reden te laat komt;
  - o. de procedure met betrekking tot het bepalen van het inhaalmoment indien een kandidaat door ziekte of overmacht een toets van het schoolexamen heeft gemist;
  - p. de wijze waarop de resultaten van onderdelen van het schoolexamen van het voorbije jaar verwerkt worden indien een kandidaat doubleert.

Artikel E.3. Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 1 oktober 2022 onder voorbehoud van wijzigingen in wetgeving en/of regelgeving.

Artikel E.4. Citeertitel

Dit reglement kan geciteerd worden als Examenreglement SOML.